روزنه

دهمین مهر تأیید آژانس بر پایبندی ایران به برجام

● **شرق:** آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) برای دهمین‌بار اعلام کرد که ایران به محدودیت‌های اصلی اعمال‌شده بر برنامه هسته‌ای خود در چارچوب برجام پایبند مانده است. به گزارش «ایسنا»، خبرگزاری رویترز، نسخه‌ای از گزارش سه‌ماهه ناظران اتمی سازمان ملل متحد در این زمینه را منتشر کرد. بر اساس این گزارش، فعالیت‌های ایران در این مدت از نظر ذخایر اورانیوم غنی‌شده و آب‌سنگین، «مشکلی» نداشته است. رویترز نوشته که در این مدت، میزان اورانیوم ایران با غنای ۳.۶۷ درصد و از ۳۰۰ کیلوگرم؛ یعنی از حد تعیین‌شده در برجام عبور نکرده است. همچنین تعداد سانتریفیوژهای فعال ایران کمتر از عدد مورد توافق پنج هزارو ۶۰ بوده است. این گزارش همچنین اعلام می‌کند که ایران آژانس را در مورد تصمیم برای ساخت پیشران هسته‌ای آگاه کرده است. ایران در نامه‌ای به سازمان انرژی اتمی از قصد خود برای راه‌اندازی نیروگاه هسته‌ای صنعت دریایی در آینده خبر داده است. همچنین آژانس خواستار شفاف‌سازی و توضیحات بیشتر ایران در این زمینه شده و افزوده که اگر این تصمیم منجر به ساخت تجهیزات هسته‌ای تازه شود، باید اطلاعات اولیه در زمینه طراحی این دستگاه‌ها در اختیار این سازمان قرار بگیرد. ۱۱ آذر ۱۳۹۵ طرح تمدید تحریم‌های ۱۰ ساله ایران که ماه قبل از آن از سوی مجلس نمایندگان به تصویب رسیده بود، با ۹۹ رأی مثبت و بدون رأی منفی در سنای آمریکا به تصویب رسید. این قانون به نام «ایسا» شناخته می‌شود که در زمان اجرای برجام نیز وجود داشت و تمدید آن تأثیری در ادامه اجرای این توافق نداشت، اما به‌واسطه بندهایی از برجام که هر تحریم جدید را ناقض برجام می‌شناخت، شورای‌عالی امنیت ملی این اتفاق را نقض برجام دانست و رئیس‌جمهوری در واکنش به آن، دستور تسریع در ساخت پیشران‌های هسته‌ای را اعلام کرد. بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی، در همین زمینه در گفت‌وگو با «ایسنا» در پاسخ به اینکه برخی رسانه‌های خارجی عنوان کرده‌اند که اعلام آغاز فعالیت ایران روی پیشران هسته‌ای در واکنش به اقدامات آمریکا در رابطه با برجام بوده است، گفت: «موضوع پیشران هسته‌ای از برنامه‌های در دستور کار کشور بوده است، اما سرعت‌دادن به آن و در اولویت قراردادنش بی‌ارتباط با برجام و نوع رفتار طرف مقابل، به‌ویژه آمریکایی‌ها نیست».

politics@sharghdaily.ir

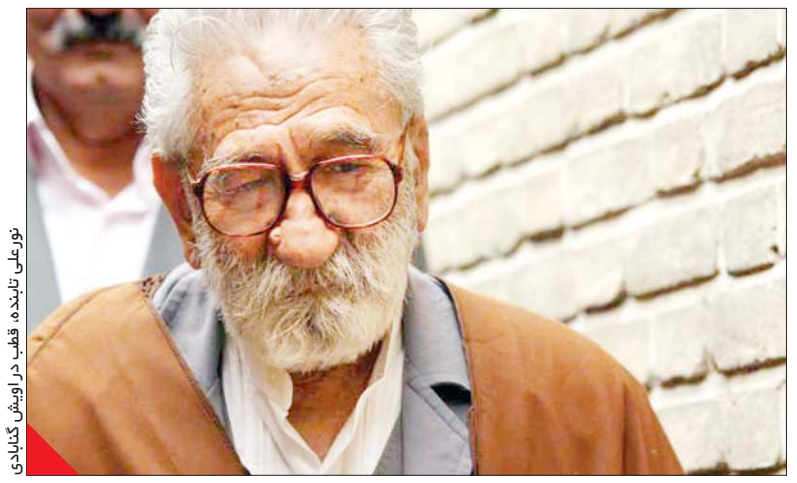
نورعلی تابنده، قطب درا ویش گنابادی

اعلام برائت

شرق: روز پنجشنبه، سه روز بعد از اتفاقات خیابان پاسداران تهران، مراسم تشییع پیکر سه نفر از مأموران نیروی انتظامی که در این حوادث به شهادت رسیدند، برگزار شد. درگیری‌هایی از روز دوشنبه در خیابان گلستان هفتم خیابان پاسداران بین برخی درویشان و نیروی انتظامی صورت گرفت که متعاقب آن رئیس‌جمهوری، وزیر کشور را مأمور رسیدگی به این حادثه کرد. وزیر کشور در مراسم تشییع پیکر شهدای ناجا که با عنوان «شهدای نظم و امنیت» برگزار شد، گفت: «عده قلیلی در نقطه مشخصی و در اعتراض‌های واهی تجمع کرده بودند تا جرقه و تنش اجتماعی و امنیتی ایجاد کنند و ایران را در شرایط بی‌ثباتی با استفاده از تبلیغات دستگاه‌های تبلیغی صهیونیستی قرار دهند. این گروه اقلیت افراطی خشونت‌طلب می‌خواستند در نقاط مختلف جریاناتی ایجاد کنند و کشور را دچار تلاطم کنند اما بعد از درایت و برنامه‌ریزی شورای تأمین و نیروی انتظامی موضوع ساماندهی شد».

به گزارش ایسنا، عبدالرضا رحمانی‌فضلی افزود: «از این گروه اخبار دقیقی داریم که افراطیون این جریان به دنبال کشته‌سازی بودند تا انگیزه لازم را برای تحریک ایجاد کنند. نیروی انتظامی با درایت، فرصت‌دادن، مذاکره و اقداماتی که ناشی از تعلق بود تلاش کرد این مشکل را برطرف کند».

او با تأکید بر اینکه ما از برنامه همه گروه‌هایی که دنبال ایجاد بحران در کشور هستند، مطلع هستیم، ادامه داد: «برای نیروی انتظامی برخورد با گروهی ۱۰۰ یا ۲۰۰ نفره که امنیت عمومی را خدشه‌دار کرده‌اند، کار ساده‌ای است. نگرانی عمده ما این بود که خود آنها اقدام به کشتن از خود کنند. نیروی انتظامی به آنها فرصت داد و با کار اطلاعاتی دقیق سرشاخه‌ها شناسایی شدند. درست زمانی که اتمام حجت تمام شد، در ۱۰ دقیقه نیروی انتظامی وظیفه خود را انجام داد».

وزیر کشور گفت: «ما اقتدار را در خرد، عقلانیت و کاهش هزینه می‌دانیم. چطور کسانی که به ظاهر از عرفان، عشق، دل و آزادی صحبت می‌کنند با خنجر، تیغ و درفش وارد می‌شوند. ما از اکثریت این جریان خواستیم خود را از این گروه اقلیت جدا کنند. جریان اکثریت با عقلانیت و درایت، شناسایی این جریان عقلیت افراطی وابسته را انجام و صف خود را از آنها جدا کنند، در غیر این صورت جمهوری اسلامی در برخورد با خشونت و افراط لحظه‌ای تعلل نمی‌کند».

صدور کیفرخواست برای عامل شهادت ۳ مأمور ناجا

دادستان تهران هم از صدور کیفرخواست در مورد عامل شهادت سه نفر از مأموران ناجا به اتهام قتل عمد خبر داد و گفت: «نامبرده که در تاریخ (دوشنبه) ۹۶/۱۱/۳۰ در یک اقدام مجرمانه با اتوبوس سه نفر از مأموران ناجا را به شهادت رسانده بود توسط مأموران پلیس دستگیر شد و پس از انجام تحقیقات به قتل مأموران اعتراف کرده است».

به گزارش میزان، عباس جعفری‌دولت‌آبادی افزود: «با توجه به درخواست قصاص اولیای دم نامبرده به زودی در دادگاه کیفری استان تهران محاکمه خواهد شد. در مورد سایر اتهامات نامبرده به لحاظ ادامه تحقیقات متعاقبا اطلاع‌رسانی خواهد شد».

حجت‌الاسلام منتظری، دادستان کل کشور هم چهارشنبه‌شب، در رابطه با حادثه خیابان پاسداران گفت: «قوه قضائیه با قاطعیت و در چارچوب قوانین و مقررات کشور با متخلفان برخورد می‌کند».

بیانیه نورعلی تابنده

بر همین اساس، چهارشنبه‌شب، نورعلی تابنده، سرسلسله درویشان گنابادی در دومین بیانیه خود، از مسئولان خواست با عاملان حادثه خشونت‌بار اخیر اعم از کسانی که به نام درویشی در وقوع آن دخالت داشته‌اند، مطابق قانون و عدالت برخورد کنند. به گزارش ایسنا، در این بیانیه آمده است:

«اخیرا حوادثی تلخ و برخلاف اصول شرعی و عرفانی به بهانه‌های واهی از جمله صدور حکم دستگیری در اطراف منزل اینجانب رخ داد که موجب تأثر و تأسف شدید همه ما گردید. محرک این غائله عمدتا غلبه احساسات، قضاوت اشتباه، نادانی و عدم رعایت دستورات مؤکد اینجانب توسط چند تن از دراویش علی‌رغم میل و اراده من و تذکراتی که چند بار داده و نصیحت کرده بودم، صورت گرفت که به هیچ وجه مورد تأیید نیست و این قبیل رفتارها را محکوم می‌کنم. در این حوادث چند نفر از مأموران نیروی انتظامی، سپاه و بسیج و غیره جان خود را از دست دادند و من و دیگران را سوگوار کردند. بدین وسیله به خانواده آن مرحومان و بازماندگانشان تسلیت می‌گویم و آمرزش روح آنها را از درگاه الهی خواستارم. برای من فرقی نمی‌کند درویش یا غیردرویش اگر بیجا کشته شده باشد متأثر می‌شوم. برای همه مجروحان نیز شفای عاجل مسئلت دارم. همچنین رفتار نادرست این منصوبان به درویشی اسباب زحمت همسایگان و مسئولان ذی‌ربط را فراهم آورد که از این بابت نیز معذورم».

در ادامه این بیانیه آمده: «در القای اشتباهات یا اغراضی که این واقعه را رقم زد بعضی سایت‌ها دخالت مستقیم داشتند. لازم می‌دانم صراحتا اعلام کنم که هیچ سایتی حتی اگر به عنوان من باشد یا خود را وابسته به من معرفی کند، مربوط به من نیست و من دخالتی در آن ندارم لذا مطالب آن ربطی به من ندارد. چنان که به همه فقرا توصیه اکید می‌کنم که صرفا از دستورات صریح من و نه آنچه به من نسبت داده می‌شود تبعیت کنند. این است که هر بار فقرا از من تقاضا می‌کنند که اجازه دهم با شرکت من جمعیت‌هایی تشکیل دهند، نمی‌پذیرم. اصولا هیچ‌یک از اعمال یا گفتار افراد یا جمعیتی که به نام درویشی خود را به من منتسب می‌کنند، از جانب من نیست.

در پایان از همه برادران و خواهران ایمانی تقاضا می‌کنم که برای بازگشت آرامش و برقراری نظم مجدد تا اطلاع ثانوی از مسافرت به تهران به عنوان شرکت در مجالس فقری خودداری کنند و موقتا جلسات روزهای مقرر برای ملاقات با من در منزل و دیگر مجالس فقری تهران برگزار نمی‌شود. از مسئولان محترم هم می‌خواهم که با عاملان حادثه خشونت‌بار اخیر اعم از کسانی که به نام درویشی در وقوع آن دخالت داشته‌اند، مطابق قانون و عدالت برخورد کنند. امیدوارم خداوند به همه ما توفیق اظهار مهر و محبت را به یکدیگر عنایت فرماید». همچنین گروهی از درویشان هم در بیانیه‌ای با اعلام برائت از اتفاقات پیش‌آمده اعلام کردند جامعه درویشان با مسببان این اتفاقات برخورد خواهد کرد. در این بیانیه آمده است: «این افراد و آنهایی که خط‌دهنده و نویسنده سناریوها و برنامه‌هایشان بودند و هستند بدانند این‌بار نه عوامل حکومتی و امنیتی، بلکه متن جامعه و قاطبه ارادتمندان و درویشان به‌اصطلاح ایشان سنتی و ارادتمندان واقعی حضرتش و درویشان مکتب حقه مرتضی علی (ع) که به بلندای تاریخ سابقه و سنت دارند، دادِ این فساد و فتنه و رنجش خاطر ایشان را از آنها می‌ستانند و اسامی تعداد اصلی این گروهک شوم و نمایندگان اداره فرق و ادیان را به همه فقرای سلسله معرفی کرده تا فقرا هوشیارانه و بجا با این فریب‌خوردگان و منافقان و مزدوران تسویه‌حساب نمایند. لعنت الله علی القوم الظالمین و المنافقین».

در ادامه آمده است: «در ضمن عنوان می‌دارد تمام عزیزان و فقرای معظمی که در گروه‌ها و کانال‌ها و اینستاگرام و سایت‌های مجذوبان نور عضو هستند، سریعا از آن گروه‌ها و کانال‌ها در فضای مجازی خارج شوند، زیرا از این پس عواقب ماندن در این مواضع تُهمت به عهده خودتان می‌باشد، چون قاطبه فقرای سلسله علیه جلیله رضویه مرتضوی نعمت‌اللهی سلطانعلیشاهی گنابادی مراتب بیزاری و انزجار خود را از اعمال خلاف شأن و تَمردهای متوالی این گروهک منفور نسبت به فرمایشات مولای معظم و سیاسی‌کاری‌ها و اغتشاشات خیابانی اعلام می‌دارد».

روایت عضو کمیسیون امنیت ملی از حادثه خیابان پاسداران

روز گذشته، «ابوالفضل حسن‌بیگی»، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، در گفت‌وگو با «تسنیم» خبر داد در خانه تیمی اوباش خیابان پاسداران تهران مقادیری سلاح گرم کشف شده است.

او گفت: «اولین نکته‌ای که باید درباره اغتشاشات اخیر به آن اشاره کرد این است که دراویش آمادگی ایجاد ناآرامی را نداشتند. آقای نورعلی تابنده در یک هفته گذشته بارها اعلام کرده بود گروهی که با انواع سلاح سرد در اطراف خانه او حضور دارند منتسب به او نیستند و از آنها خواسته بود هرچه سریع‌تر به شهرستان محل زندگی خود بازگردند».

ادامه در صفحه ۱۳

واکنش‌ها به چالش برداشتن روسری

دو تصویر؛ اولی جوشکاری که حجم مثلثی‌شکلی شبیه شیروانی را روی جعبه مخابرات نصب می‌کند تا به این وسیله مانع از ایستادن افراد روی این جعبه‌ها شود و تصویر دوم، فیلمی است که در آن یکی از همین دختران به نام مریم شریعتمداری، از روی یک جعبه مخابراتی به پایین پرتاب شد و ظاهرا زانوی او آسیب دیده است. این دو تصویر به‌سرعت در فضای مجازی منتشر و با واکنش‌های انتقادی کاربران مواجه شد. حتی برخی از چهره‌های اصولگرا هم از نحوه تصمیم‌گیری برای مواجهه با دختران خیابان انقلاب گلایه کردند. برای نمونه سیدمحمود رضوی، از مشاوران محمدباقر قالیباف در انتخابات ریاست‌جمهوری و از حامیان او با انتشار تصویر تغییر شکل جعبه‌های مخابراتی در توییتر خود نوشت: «با این جنس تصمیمات به دشمنی آمریکا، اسرائیل، ری_استارت، داعش، آمدنیوز و امثالهم احتیاجی نیست، مسئولین خودشان کفایت می‌کنند». از طرف دیگر، محمدرضا زائری، از چهره‌های روحانی نقاد منتسب به جریان اصولگرا هم در صفحه اینستاگرام خود با انتشار همین تصویر نوشت: «پاک‌کردن صورت‌مسئله ساده‌ترین و آسان‌ترین و بدیهی‌ترین و رایج‌ترین و بهترین... ترین شیوه مدیریت!» او در ادامه همین پست با هشتگ جوشکاری نوشته بود: «مگه اصلا مشکلی وجود دارد؟ کی؟ کجا؟». نقدها درحالی به تغییر شکل جعبه‌های مخابراتی و تقریبا با همین محتوا ادامه داشت که انتشار فیلم برخورد با مریم شریعتمداری و پرتاب او از روی جعبه به زمین، شیوه برخورد و مواجهه با موج دختران انقلاب را به چالش جدی‌تری کشید. در ویدئوهایی که از این برخورد وجود دارد، اگرچه پلیس در صحنه اول تلاش می‌کند تا مریم را با صحبت راضی کند که از جعبه پایین بیاید اما وقتی با پرسش‌های مکرر او درباره اینکه جرمش چیست مواجه می‌شود، ناگهان یکی از مأموران از روی درخت بالا رفته و مریم را به پایین هل می‌دهد. او همچنین با ادبیاتی که قابلیت درج ندارد، مردم را از واکنش احتمالی منصرف می‌کند. قبل از مریم شریعتمداری، البته شاپرک شجری‌زاده، دختر دیگری از این موج نیز همان روز پنجشنبه در شمال تهران روسری خود را بر چوب زده بود که پلیس او را هم دستگیر کرد.

وضعیت مریم و مادرش

مریم شریعتمداری، ۳۲ساله از دانشجویان امیرکبیر است که از روی جعبه به پایین پرتاب شد. یکی از افرادی که پیگیر وضعیت مریم است، به «شرق» گفت که مادرش به آنها گفته که او را به زندان اوین برده‌اند. میترا جمشیدزاده، مادر مریم در اعتراض به بازداشت دخترش روز گذشته به کلانتری وزرا مراجعه می‌کند. او در کلانتری خواهان آزادی دخترش شده و به روند موجود اعتراض می‌کند که همین امر هم سبب بازداشت موقت او می‌شود. در نهایت مأموران مادر مریم را آزاد می‌کنند اما ظاهرا او به نشانه اعتراض در کلانتری باقی می‌ماند. بااین‌حال به طور مشخص روشن نشده که مریم شریعتمداری هم‌اکنون در کدام زندان به سر می‌برد. به گفته دوستان او، زانوی او دچار آسیب شده است که بعد از بازداشت و بخیه‌زدن او را مجددا به زندان منتقل کرده و آنتی‌بیوتیک به او نرسیده است. عبدالله رمضان‌زاده، از فعالان سیاسی اصلاح‌طلب هم در حساب توییتر خود در اعتراض به

این رفتار پلیس نوشت: «چه کسی و به استناد کدام ماده قانونی به پلیس اجازه پرت‌کردن آن خانم را داده است؟». شاپرک شجری‌زاده، دختر دیگری است که پنجشنبه گذشته بازداشت شده و نسرین ستوده وکالت او را برعهده گرفته است. ستوده در گفت‌وگو با «شرق» گفت که ظاهرا ابتدا او به وزرا منتقل شده و بعد هم زندان قرچک فرستاده شده است.

ستوده که وکالت نرگس حسینی، دومین دختر خیابان انقلاب را هم برعهده دارد، درباره اتهاماتی که نرگس امروز در دادگاه با آنها مواجه است، گفت: «نرگس حسینی با سه اتهام، ظاهرشدن بدون حجاب شرعی در معابر، تظاهر به عمل حرام و تشویق به فساد، امروز در دادگاه قضائی ارشاد محاکمه می‌شود».

ادامه در صفحه ۱۵

خبر

پیام تسلیت معاون اول رئیس‌جمهور به زهرا رهنورد

● معاون اول رئیس‌جمهور در پیامی درگذشت مادر دکتر زهرا رهنورد را تسلیت گفت و برای بازماندگان صبر و اجر مسئلت کرد. اسحاق جهانگیری در این پیام نوشت: «خبر درگذشت مادر ارجمندتان موجب تأثر و تأسف شد. این مصیبت غم‌انگیز را به سرکار عالی و سایر بستگان عزادار تسلیت می‌گویم و برای آن فقیده سعیده رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان محترم صبر و اجر مسئلت می‌کنم». عبدالله نوری نیز در پیامی درگذشت احترام‌السادات نواب‌صفوی را به زهرا رهنورد و میرحسین موسوی تسلیت گفت.

ادامه از صفحه اول

پوپولیست‌ها در جزیره متروک

اگر دولت روحانی در بیست‌وچهارم خرداد ۹۲، توانست در کوتاه‌زمانی بر آنتاگونیسم سیاست داخلی غلبه کند از همان دوران تاکنون نتوانسته است بر بحران انباشت سرمایه و طردشدگان جامعه فایق آید. در برنامه‌ها و سیاست‌های دولت روحانی نه‌تنها برای این دو بحرانِ اساسی چاره‌ای اندیشیده نشده، بلکه این بحران‌ها عمیق‌تر نیز شده است. روحانی در تلاش است تا با سخنرانی‌های خود از تلخی این مشکلات بکاهد. از این‌روست که نسبت به رؤسای جمهورِ دیگر سخنان تندتری بر زبان می‌آورد. اما این سخنان به‌نَدرت حامل کنشی سیاسی است. روحانی در خطابه‌هایش همواره از پیش‌کشیدنِ مصادیق عینی و آنالیز وضعیت موجود پرهیز می‌کند؛ آنالیزی واقع‌گرایانه که لازمه کنش سیاسی و فرایند سیاست‌آفرینی است. البته روحانی در یکی، دو سخنرانیِ ابتدای دوره دوم چند باری روایتی جزئی و واقع‌گرایانه از وضع موجود به‌دست داد که با اقبالی عمومی مواجه شد. این اقبال عمومی به سخنان روحانی چنان مشروعیتی بخشید که رئیس‌جمهوری می‌توانست دست به عمل بزند اما چنین نشد. عمل روحانی منطبق با سخنانش نبود و این عدم انطباق این تصور را به‌وجود می‌آورد که روحانی با این سخنان بیش از آنکه قصدِ جراحی اقتصادی و اصلاحات ساختار را داشته باشد، در پی چانه‌زنی و مذاکره و تعامل است. حتی اگر این‌گونه نباشد، تصور غالب مردم چنین است و زدودنِ این تصور از اذهان مردم، با روش‌های پوپولیستی، کاری بس دشوار است. درست مانند وضعیت احمدی‌نژاد، که انگار به جزیره‌ای متروک تبعید شده است و همچون رادیویی تک‌موج فراخوان می‌دهد و مردم خیالی را به صحنه می‌خواند و شبانگاه دست خالی به غار تنهایی خویش بازمی‌گردد. شاید به‌نوعی این سرنوشت نافرجام تمام پوپولیست‌هاست که از خرده‌مطالبات مردم در جهتِ اهداف اقتدارگرایانه خود بهره‌برداری می‌کنند. این واقعیت انکارناپذیر است که سخنان روحانی دیگر نمی‌تواند همچون گذشته مردم را خطاب قرار دهد و آنان را بسیج کند. با پذیرش این واقعیت بخشی از مشکلات دولت حل‌وفصل خواهد شد. آنچه بیش از هر چیز دوای دردِ دولت روحانی است، عملگرایی است؛ عمل به بازتوزیع ثروت در زمان حال و نه احاله آن به آینده‌ای نامعلوم. اگرچه پرواضح است که نهادهای خصولتی اقتصادی که توسط دولت قدرت گرفته‌اند و نیز نهادهای رسمی و دولتی مانع بزرگی برای این بازتوزیع هستند. از این‌رو تنها راهکارِ روحانی این است که هرم سیاست خود را واژگون کند و پیش از خطاب قراردادن مردم دست به عمل بزند. دولت روحانی به‌جای آنکه خرده‌مطالبات را تجمیع کند و درصدد بهره‌برداری از آنها باشد - کاری که در شرایط کنونی امکان‌ناپذیر است- بهتر است خرده‌مطالبات را به سیاستی خلاقانه تبدیل کند و مردمی را که به‌دنبالِ خواسته‌های مشروع خویش‌اند جدی بگیرد. در چنین شرایطی که آمیزه‌ای از مطالبات سیاسی و اقتصادی است، با این کار شاید سیاست داخلی احیا و راه برای نقش‌آفرینیِ موثر اصلاح‌طلبان باز شود. آنان مانند روزهای انتخابات می‌توانند در کنار دولت از خواسته‌های مردم حمایت کنند. تجمیع مردم و ایجاد انگیزه در آنان برای رویارویی با فقر و فساد و بی‌عدالتی کارساز است. البته این‌هم نوعِ دیگری از کنش پوپولیستی است که راه به جایی می‌برد. بدترین نوعِ سیاست، دستکاری و انحراف این خرده‌مطالبات است و دستکاری یعنی کُدگذاریِ نادرست و ابداع جریان‌های سیاسیِ جعلی. اگر این دستکاری به همتِ دستکاری‌کنندگان در کوتاه‌مدت جواب بدهد، بی‌شک در درازمدت به ضد خودش تبدیل خواهد شد. سرانجام این خرده‌مطالبات به خرده‌اعتراضات می‌انجامد و این خرده‌اعتراضات تجمیع شده و باز همچون طوفانی سهمگین وزیدن خواهد گرفت و کشتی دولت و به‌تبع آن مردم را دچار تلاطم خواهد کرد. تمام کنشگرانِ سیاسی در داخل و خارج از کشور، چشم به همین خرده‌مطالبات دوخته‌اند تا از رهگذر آن خرده‌مقاومت‌ها را شکل دهند و در مواقع ضروری عملیاتی کنند. دولت روحانی در مقطع کنونی وظیفه سنگینی بر دوش دارد. دولت به‌معنای «دولت»، باید «ملت» را از وضعیت کنونی به سلامت عبور دهد و این کار ممکن نخواهد شد مگر آنکه دولت روحانی باوری جدی به اراده مردم داشته باشد؛ باوری که می‌تواند مانعِ سوءاستفاده مخالفانِ دولت از مردم باشد.

***در نوشتن این یادداشت از کتاب «سیاست اعتدالی در بوته نقد اقتصاد سیاسی»، محمد مالجو نشر لاهیتا استفاده شده است.**